

CF
14 DEC. 1972
Diarium /.....Anförande vid
STF:s ordinarie
stämma den
27 november 1972Carl Hagson:

När nu frågan väcks om en radikal organisationsförändring borde jag, som ledamot av den organisationsutredning som ledde fram till 1963 års organisation, vilken vi nu skall dödförklara, egentligen dra mig undan med av blygsel rodnande kinder, men det gör jag inte - av två skäl. Det ena skälet är, att jag tycker att tio år är ganska lång livslängd på en organisation med beaktande av de stora förändringar i medlemskadern och i attityderna, som vi har upplevt i den här kretsen. Jag misstänker, att vi får revidera vår organisation fler gånger än den som nu är aktuell. Det andra skälet är, att de förslag som vi då lade fram var baserade på vissa givna premisser, bl a den att STF då inte ville acceptera fusions-tanken, som förvisso var aktuell redan för 10 år sedan. Nu har sinnen mognat på den punkten, man är inte längre lika känslig för att blanda olika typer av verksamhet utan mera beredd att se det hela ur rationaliserings-synpunkt och därmed har fusionstanken återkommit. Och det är den som är huvuddraget i det nya förslaget. Det är fråga om en fusion mellan de två centrala enheterna, CF och STF, men det är samtidigt - kan man säga - fråga om en extraktion av de primärorganisationer, som sedan 1963 har varit de medlemsbärande, de medlemsrekryterande och som då också måste ha varit de egentliga styrande enheterna. De flyttas enligt det nya förslaget ut i samfällighetens periferi, ovissa öden tillmötes, som Carl Hammarskjöld mycket riktigt påpekade.

Jag skulle vilja dela upp debatten i två huvudmoment. Det ena momentet är frågan: Skall vi överhuvud taget göra en organisationsförändring? Skall vi överhuvud taget ha en fusion? Det är skälen för och emot detta som jag anser vara väsentliga, och dessa har inte förts fram annat än inom organisationskommittén och inom dess huvudmän, dvs de styrelser som engagerat sig i dennas arbete. Men den debatten borde vara den väsentliga här vid stämman. Ej fullt så väsentligt är, som jag ser det, det andra momentet, nämligen detaljerna i de förslag som man nu lägger fram. Stadgeförslaget är en sådan detalj, de avtal som erfordras för att reglera relationerna mellan de olika organisationsenheterna är en annan detalj.

Så som problemet har presenterats för oss i organisationskommittén, där jag har suttit som företrädare för SER - inte därtill utsedd utan såsom adjungerad, om jag får använda detta så ofta missbrukade ord - så är grunden för det här förslaget att man på CF:s sida känner ett starkt behov av en rationellare organisation med direkta kontakter med medlemmarna, med kortare besluts- och ordervägar till och med en mer direkt föreningsdemokrati. Detta för att deras arbete skall fungera effektivare än det gör för närvarande, när man måste fatta viktiga beslut om t ex avgifter och fonderingar i flera omgångar via 7 eller 8 primärorganisationer.

Jag har inte hört någon som har haft några vägande invändningar mot det påståendet och det kravet. I varje fall är vi på SER:s sida helt på det klara med att det finns starka motiv för de önskemål som sålunda förts fram, och att vi knappast kan motsätta oss dessa. Vi skulle kunna göra det i SER:s intresse som organisation, men vi har ju inget berättigande som organisation i annan mån än att vi tillvaratar våra medlemmars intressen, och majoriteten av våra medlemmar vill ha den rationalisering av CF:s verksamhet som CF begär. I det läget finns det inget annat val än att säga ja och ta konsekvenserna om man skall följa medlemmarnas önskemål - och det är ju det man måste göra.

Vad blir då följderna av ett ja till CF:s krav, om man inte samtidigt gör en fusion mellan STF och CF? Jo, resultatet blir att CF direktrekryterar sina medlemmar, medan de hittillsvarande primärorganisationerna blir kvarstående som rekryteringsorgan med endast STF som topporganisation. Detta kommer, därför talar i varje fall min erfarenhet, inte att fungera. Man skapar nämligen en ekonomisk och verksamhetsmässig konkurrenssituation, som kommer att leda till förfång för bägge verksamhetsinriktningarna. STF har varken ekonomiskt eller ideologiskt råd med en sådan situation och den kommer i sista hand att ta död även på de s k primärorganisationerna - om de inte samtidigt kastar loss från STF. Det alternativ som står till buds är alltså det här framlagda fusionsförslaget, där man sätter Teknologföreningen i samma position gentemot medlemmarna som CF vill sätta sig i, nämligen med direktrekrytering, direkta informationskanaler och direkt inflytande.

När man skapat förutsättningar för en fusion på det sätt som nu föreslås, så har man dock samtidigt dragit undan underlaget för primärorganisationernas verksamhet i mycket hög grad. Primärorganisationerna har ju i den nuvarande organisationen kunnat leva utomordentligt högt på det faktum, att de har varit den enda och nödvändiga rekvisitan för att vinna tillträde till de centrala organisationerna och deras verksamhet. I och med att detta inte blir nödvändigt, så kan primärorganisationerna inte längre motivera sin existens med att de utgör denna kanal till de centrala organisationerna. De kan, med andra ord, inte åka snålskjuts på detta ombudsförhållande när organisationen ändrats, utan de måste var och en för sig motivera sin verksamhet. Jag tror förvisso att det är ett vågspel, och jag tror att en del av oss kommer att lyckas med det, en del kommer inte att lyckas. Men det tvingas man - åtminstone i den här församlingen - se som ett problem av underordnat intresse, ty det är ju faktiskt så att medlemmarna får avgöra själva, om de tycker att verksamheten är värd vad den kostar. Man skall inte förfalla till nostalgi i det här sammanhanget utan acceptera att de som inte klarar provet kommer att gå under, och därmed sanerar strukturen sig själv.

Emellertid är det självklart, att i dagens läge så är det ännu primärorganisationerna som sitter på beslutanderätten i det här sammanhanget. Det är de som skall avstå från sitt inflytande både i CF och i Teknologföreningen, och det gör de naturligtvis inte utan att åtminstone bädda för en rimlig chans för sig själva att leva vidare. Den rimliga chansen skapar man genom att kräva rätt att bestämma sina egna avgifter, dvs att dimensionera sin egen verksamhet oberoende av varandra och endast i förhållande till vad medlemmarna vill betala. Vidare skapar man den möjligheten genom att kräva fullständig frihet när det gäller rekryteringsfrågorna, där man alltså vill ha möjligheter att ta igen medlemsbortfall på andra håll, genom att rekrytera nya medlemmar och sålunda prägla sin nya bas. Därmed kompenseras i bästa fall bortfallet av det stöd, som man hittills har haft som den obligatoriska kanalen till topporganisationerna.

Det är den problematiken som jag tror att man skall ta ställning till i första hand. Godtar man det synsätt, som jag har på det här problemet och som jag nu har deklarerat, så kommer man till den slutsatsen att vi befinner oss i ett läge, där det inte finns någon återvändo. Vi måste vid-

taga radikala åtgärder beträffande organisationen för att bädda för ett nytt decennium med nya medlemmar, med en uppfriskad och aktiverad medlemsrekrytering, och det ena med det andra. Är det så att vi i den här församlingen har den uppfattningen, då skall vi ge styrelsen i Teknologföreningen och dess organisationskommitté vårt stöd för att fortsätta och slutföra omorganisationsarbetet. Tycker vi det inte, så är det verkligen hög tid att det sägs ifrån att det här är någonting som vi aldrig kommer att gå med på. I så fall är det nämligen dags att sluta med det här arbetet, ty vi skall inte hålla på i lika många år med den här organisationsutredningen som vi gjorde med den förra. Den tar alldeles för mycket tid och kraft ifrån oss redan som det är.